

Be a Nelson – les 1 – Voortgezet Onderwijs

Algemeen

- ◆ Maak bij het werken in groepjes gebruik van coöperatieve werkvormen. Het groepje is gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitkomst van het groepswerk. De deelnemers kiezen – indien van toepassing wie van hen de voorzitter en spreekbuis is van het groepje.
- ◆ Sommige opdrachten vragen om het gebruik van mobiele telefoons.
- ◆ De meeste bouwstenen zijn los van elkaar te gebruiken.
- ◆ Bouwsteen 1 is altijd de basis voor de andere bouwstenen. Gebruik die daarom altijd.
- ◆ Bouwsteen 6 (presenteren) vloeit logisch voort uit bouwsteen 3 of 4.
- ◆ Kijk eventueel ook bij de bouwstenen voor het Primair Onderwijs - bovenbouw. Wellicht ziet u daar werkvormen die ook voor uw groep geschikt zijn.
- ◆ Maak foto's van leuke momenten. Stuur die naar info@wijzijneennelsoonschool.nl Dan krijgen die een plek op de www.wijzijneennelsoonschool.nl

Doelstelling

De leerlingen:

- ◆ kennen de belangrijkste gebeurtenissen uit het leven van Nelson Mandela;
- ◆ ontdekken wat zij 'heldhaftig' aan Mandela's levensverhaal vinden;
- ◆ bedenken wanneer iemand volgens hen een Nelson is.

Bouwstenen

1. Verhaal

Activeer de voorkennis over Nelson Mandela door met de klas een mindmap over hem te maken. Schrijf in het midden van het bord 'Nelson Mandela'. Zet er een cirkel om. Een leerling die wil aanvullen, komt naar voren en schrijft op wat hij of zij over Mandela weet. Ga hiermee door tot niemand de mindmap meer kan aanvullen.

Bekijk samen wat er staat. Start daarna een van de filmpjes op.

Omcirkel met rood na het kijken van het filmpje in de mindmap de informatie die daarin voorkwam. Vul de mindmap aan met de nieuwe informatie uit het filmpje.

Filmpjes

'Wie was Nelson Mandela?'

Dit is een animatie van 1.34 minuut over het leven van Nelson Mandela.

'Nelson Mandela'

Dit is een biografie (Engelstalig) van 6.49 minuten met veel historische beelden.

2. Gesprek

Bespreek na het kijken van de film de volgende vragen:

- ◆ Welke gebeurtenis was volgens jou voor Mandela de belangrijkste in zijn leven?
- ◆ Waarom vinden mensen Mandela een held?
- ◆ Wat vind jij heldhaftig aan Mandela?
- ◆ Welke nog levende 'held' vind jij vergelijkbaar met Mandela? Waarom vind je dat?

VARIATIE Verdeel de vragen over groepjes van ongeveer vier leerlingen. Elk groepje praat vijf minuten over de vraag en formuleert daarna in één minuut een groepsantwoord dat door een van de leerlingen aan de hele klas verteld wordt.

3. Samenwerken

Vertel dat de leerlingen een 'elevator pitch' gaan houden: een praatje in 1 minuut, waarin de belangrijkste gebeurtenissen uit het leven van Nelson Mandela aan de orde komen. Ze kiezen die gebeurtenissen die voor hen het leven van Nelson Mandela bijzonder maken.

Verdeel de klas in groepjes van vijf leerlingen. Houd in deze kleine groepjes de elevator pitches. Zorg dat de elevator pitch vlamt!

Elk groepje vaardigt de groepsgenoot met de beste pitch af naar de klassenpitch.

Houd de klassenpitch en kies samen de beste Nelson-Mandela-lassen-elevator-pitch.

Tips voor een elevator pitch:

- ◆ Een pitch is kort.
- ◆ Bedenk een prikkelende opening waardoor iedereen direct luistert.
- ◆ Houd oogcontact met je luisteraars.
- ◆ Gebruik makkelijke taal.
- ◆ Houd het persoonlijk. Vertel wat jij mooi, onbegrijpelijk, dapper, ongelooflijk, ontroerend of leuk vindt aan (het leven van) Nelson Mandela.
- ◆ Sluit je pitch af door je publiek te bedanken voor het luisteren.

TIP Film deze elevator pitch. Zorg dat alle pitches van alle klassen in de school in pauzes op de schermen in centrale ruimtes te zien zijn. Laat leerlingen stemmen op de beste Nelson-Mandela-lassen-elevator-pitch van de school. Mail dit filmpje naar info@wijzijneennelsonschool.nl

4. Verbeelding

Verbeeld (delen van) het leven van Mandela op een van de volgende manieren:

Stripverhaal

Verdeel de klas in groepen. Elke groep tekent en schrijft over een deel van Mandela's leven. Spreek af welk deel elke groep voor zijn rekening neemt. Zorg dat de belangrijkste onderdelen van Mandela's leven in beeld gebracht worden.

Fotoverhaal

Verdeel met de groep het verhaal van Mandela in stukken. Verdeel de klas in het aantal stukken waarin ze het leven van Nelson Mandela hebben verdeeld. Elk groepje bedenkt een opstelling die dat deel van Mandela's leven verbeeld. Ze oefenen de opstelling en perfectioneren die, eventueel op uw aanwijzingen.

Het groepje maakt een foto van de opstelling.

Zet de foto's op chronologische volgorde.

5. Actie

Vertel de klas dat ze een stillewand-discussie gaan houden. Daarvoor krijgen ze een aanvulzin te zien: Dit vind ik het 'heldhaftigste' uit het leven van Nelson Mandela...

Spelregels:

- ◆ iedereen blijft stil;
- ◆ alle aanvullingen zijn goed;
- ◆ er staat maar een leerling tegelijk bij het bord;
- ◆ de discussie duurt vijf minuten.

Laat nu op het digibord de aanvulzin zien en nodig uit om er, met inachtneming van de spelregels, op te reageren: Dit vind ik het 'heldhaftigste' uit het leven van Nelson Mandela...

Na vijf minuten bespreekt u het proces van de stillenwanddiscussie en de uitkomsten.

Laat de volgende vraag zien:

Welke eigenschappen had Mandela nodig om te doen wat hij deed?

Schrijf elke eigenschap op een post-it.

De leerlingen noemen voorbeelden van mensen die ook op die manier een held zijn. Hebben zij andere eigenschappen dan die al genoemd zijn bij Nelson Mandela? Schrijf ze elk op een post-it.

De eigenschappen die nodig zijn voor een heldhaftige (Nelson)actie staan nu allemaal op een post-it. Verdeel deze onder de leerlingen.

Laat daarvoor de leerlingen een klasgenoot voor een eigenschap aandragen. Is de groep het er (grotendeels) mee eens, dan krijgt deze leerling de post-it met de eigenschap opgeplakt.

Zorg dat uiteindelijk alle leerlingen een post-it hebben.

Als alle post-its verdeeld zijn, maakt u een groepsfoto. Alle leerlingen en alle post-its zijn hierop goed zichtbaar.

Print de foto en schrijf eronder: 'Deze groep heeft de eigenschappen voor een echte Nelson-actie!'

Hang de foto in de klas of op het speciale Be a Nelson-prikbord in de school.

TIP Op www.wijzijneennelsonschool.nl kunt u mooie Nelson-acties aanmelden. Denk alvast na over een schoolactie en betrek de leerlingen hier zoveel mogelijk bij.

6. Presenteren

Elevator pitches

De beste Nelson Mandela elevator pitches van elke klas (zie Bouwsteen 3 Samenwerken) kunnen aan de hele school gepresenteerd worden door middel van 'zeepkist-presentaties'. Zet daarvoor - op van tevoren afgesproken tijden - een zeepkist op het plein of in de aula. Hierop worden de beste ele-

vator pitches gepresenteerd aan wie er maar naar wil luisteren. Elke pitch krijgt applaus, al was het maar om de moed van de leerling die op de zeepkist durft te stappen te belonen!

Fotoverhaal

Laat een of meerdere leerlingen het verhaal van Nelson Mandela bij de foto's vertellen (zie Bouwsteen 4 Verbeelding). Spreek dit in op een mobiele telefoon. Plak het, met de juiste foto's erbij, in een PowerPointpresentatie.

Laat de presentaties aan de klas zien of wissel presentaties uit met andere klassen.

---

7. Reflecteren

Stel de volgende vragen:

- ◆ Wat blijft je het meest bij aan het verhaal van Nelson Mandela?
- ◆ Hoe kan zijn verhaal jou veranderen?

Laat de leerlingen in stilte over deze vragen nadenken en voor zichzelf een antwoord bedenken. Deel kaartjes uit en laat hen daarop hun antwoord schrijven. Wie wil mag aan anderen vertellen wat er op zijn of haar kaartje staat.

TIP Koop ansichtkaarten en laat elke leerling een kaart uitzoeken die bij hem of haar past. Daarop schrijven ze hun antwoord op bovenstaande vragen. Plak de kaarten op een glazen wand in de school. Bijvoorbeeld in de vorm van de letters B – A – N. (Be A Nelson) Zo inspireren de leerlingen elkaar met hun kaarten.

Wilt u de antwoorden creatief verwerken? Laat leerlingen dan een gedicht schrijven, een bestaande song die hun antwoord verwoordt op YouTube zoeken of een dans of een (strip)verhaal maken.